

Asia: VN/18946/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

Salon kaupunki/kansalaisopisto kannattaa esitystä siitä, että vapaan sivistystyön koulutuksen suoritustietoja voidaan merkitä Koski-tietovarantoon. Esitys mahdollistaa eri tavoin hankitun osaamisen näkyväksi tekemistä, tukee jatkuvan oppimisen tavoitteita ja antaa uusia mahdollisuuksia kehittää kansalaisopiston toimintaa.

Esitys vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistelevalle työryhmän työtä (OKM/62/0404/2018).

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin taloudellisiin vaikutuksiin?

Uudistuksesta johtuvat kustannukset siirtyvät pelkästään oppilaitoksille ja taloudellisten vaikutusten arvioiminen etukäteen on hyvin vaikeaa. Vapaassa sivistystyössä hankitun osaamisen kokoaminen yhteiseen valtakunnalliseen Koski-tietojärjestelmään edellyttää kurssien osaamisperusteista kuvaamista ja arviointia lisäten opetushenkilöstön ja tukipalvelujen työmäärää. Lisäksi tullaan tarvitsemaan muutoksia tietojärjestelmiin, mistä syntyy lisäkustannuksia. Ylläpitäjille muutoksesta aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia tulee huomioida valtionavustusrahoituksessa. Järjestelmään siirtymisen vapaaehtoisuus aiheuttaa eriarvoisuutta koulutuksen järjestäjien välillä.

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin teknologisiin edellytyksiin tai siihen, ettei esityksessä mainittuihin opintosuoritustietoihin sovellettaisi laissa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) säädettyä 10 §:ä eikä 29 § 2 ja 4 momentteja tietojen luovuttamisesta tietovarannosta?

Rajapinnan rakentaminen oppilaitoshallintajärjestelmään ei liene erityinen haaste.

Kommentit esityksen muihin vaikutusten arviointeihin

Uudistuksen toteutus edellyttää henkilöstön kouluttamista osaamisperusteisten kurssikuvausten laatimiseen sekä arviointiin. Erityisen haasteen tämä synnyttää tuntiopettajien osalta.

Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten opiskelijalta edellytettävään pyyntöön?

Pyyntö tietojen tallentamisesta Koski-tietovarantoon tulee tehdä koulutuksen alussa. Kirjausta tulisi täsmentää esimerkiksi siten, että pyyntö on tehtävä oppilaitoksen ylläpitäjän ohjeistamalla tavalla, jotta ohjeistukset tulee laadittua ja opiskelija saa oikea-aikaisesti riittävän tiedon suoritusten arvioinnista ja tallentamisesta KOSKI-tietovarantoon. Jälkikäteen tätä ei voi tehdä.

Muut kommentit

Uudistus mahdollistaa vapaan sivistystyön siirtymisen aivan uudelle ulottuvuudelle tukemaan yksilöiden työelämässä ja vapaa-ajalla tarvitseman osaamisen tunnistamista ja tunnustamista ja sitomaan vapaata sivistystyötä entistä lujemmin osaksi koko koulutusjärjestelmää ja jatkuvaa oppimista.

Pölönen Päivi
Salon kaupunki, kansalaisopisto